

*Нестеренко О.Д., аспірантка
кафедри світового господарства і міжнародної економічної інтеграції
Українського державного університету фінансів та міжнародної торгівлі*

АНАЛІЗ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЮ ПРОДУКЦІЄЮ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

***Анотація.** Україна є потужною аграрною країною, однак при наявності досить високого аграрного потенціалу не використовує його ефективно. Це пояснюється відсутністю ефективною державної підтримки і низькою якістю товарів, які не відповідають міжнародним стандартам. Враховуючи євроінтеграційну спрямованість держави, Україна має на меті поліпшити результати зовнішньої торгівлі й вивести державу на новий етап розвитку. Важливими питаннями для країни залишаються питання посилення конкурентоспроможності, диверсифікації цін, захист вітчизняного товаровиробника та зміцнення своїх позицій на світовому ринку. В статті досліджено тенденції розвитку українського аграрного ринку в контексті підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Проаналізовано переваги та недоліки отримання Україною преференцій на ведення зовнішньої торгівлі з ЄС при створенні зони вільної торгівлі.*

***Ключові слова:** державне регулювання, аграрний ринок, мито, ЄС, експорт, імпорт.*

Постановка проблеми. Протягом усієї історії розвитку України саме аграрний сектор має значний потенціал у світовому масштабі. Однак, наявність потенціалу ще не означає його автоматичну реалізацію, а існуючі проблеми в галузі свідчать про те, що країні потрібна чітка та виважена аграрна політика із залученням механізму ефективною державної підтримки галузі. Український агропродовольчий сектор слабко інтегрований у світову міжнародну торговельну систему.

Необхідність державного регулювання економіки сільського господарства зумовлена особливістю самої галузі. Проте, між науковцями і практиками постійно відбуваються дискусії для визначення рівня такого втручання з боку держави. Маючи комплекс важелів впливу, держава може як стимулювати розвиток деяких виробничих відносин, збільшувати виробництво, так і гальмувати підприємницьку діяльність, тобто відігравати прогресивну або регресивну роль у розвитку тієї чи іншої економічної системи. Наразі немає єдиного підходу щодо співвідношення державних і ринкових важелів у механізмі регулювання аграрної економіки. Тому, одне з найважливіших завдань економічної науки полягає в теоретичному осмисленні взаємодії державних та ринкових важелів та їх вплив на економічну систему.

Мета статті – дослідження проблеми державного регулювання зовнішньої торгівлі агропродовольчою продукцією у контексті міжнародної інтеграції України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню формування механізму, напрямами державного регулювання присвячено роботи вітчизняних вчених-економістів, зокрема Жемойди О.В. [1], Майстра С.В. [2], Місюка М.В. [4], Гейця В.М., Осташка Т.О., Точиліна В.О. [5], Прокопенко К.О. [6], Пугачова М.І., Лупенка Ю.О., Власова В.І., Духницького Б.В., Кривенка Н.В. [7] та ін. Проте, у наукових джерелах недостатньо залишаються висвітленими і потребують поглибленого аналізу й визначення проблеми, пов'язані з пошуком підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору, залучення потенційних інвесторів, запровадження конкретних заходів та дієвого механізму державного управління, який би був спрямований на зміцнення позицій та розширення агропродовольчого ринку на міжнародній арені.

Виклад основного матеріалу. На сьогоднішній день Україна заявила про себе як про державу, яка може виступати потужним гравцем на міжнародному ринку сільськогосподарської продукції. Посилений інтеграційний курс України у світовий простір виступає пріоритетним завданням країни.

Незважаючи на відставання від багатьох держав за показниками матеріально-технічного забезпечення агросфери, Україні вдалося зберегти досить високі конкурентні позиції на світовому агропродовольчому ринку. Головною причиною цього є наявність потужного земельного потенціалу й дешевої робочої сили [6, с. 118].

Аграрний ринок виконує функцію обслуговування всіх фаз відтворювального циклу, забезпечуючи поєднання інтересів суб'єктів ринку за допомогою механізму попиту і пропозиції [4, с. 13]. Однак не завжди і не всюди цей механізм врівноважує ті соціально-економічні співвідношення, що виникають.

Україна має високі валові показники виробництва й експорту агропродовольчої продукції, попри низьку продуктивність аграрного господарювання. Протягом періоду своєї незалежності Україна знаходиться в першій двадцятці країн-виробників пшениці, молока, кукурудзи [6, с. 127].

Таблиця 1

Регіональна структура зовнішньоторговельного балансу сільськогосподарської продукції, %

№		2012		2013		за 11 місяців 2014 року	
		експорт	імпорт	експорт	імпорт	експорт	імпорт
1.	Країни Азії	30,3	17,4	34,32	18,01	37,9	18,3
2.	Країни ЄС	27,9	40,4	27,43	38,98	29,5	42,9
3.	Країни СНД	20,3	12,1	21,39	12,95	15,6	12,3
4.	Африканські країни	19,2	4,9	14,64	4,42	15	4,8
5.	США	0,1	4,2	0,18	5,2	0,2	4,6
6.	Інші країни	2,1	21,0	2,04	20,45	1,8	17,1

Укладено автором на основі даних джерел: [3; 9].

Позитивною тенденцією в експорті агропродовольчої продукції є географічна диверсифікація (табл. 1). На підставі проведеного дослідження можемо зауважити, що збільшуються обсяги зовнішньої торгівлі України. Так простежується стабільна тенденція збільшення частки експортних потоків України до країн Азії до 37,9 %. Основними продуктами, які експортувалися до країн Азії, є: зернові злаки (пшениця, ячмінь, кукурудза) – 2 445,2 млн. дол. США; олія (соєва, ріпакова або гірчична) – 2 270,1 млн. дол. США; насіння олійних культур (насіння ріпаку, соя) – 480,1 млн. дол. США; залишки та відходи харчової промисловості – 188,4 млн. дол. США; яйця птиць – 127,7 млн. дол. США; м'ясо і субпродукти (переважно м'ясо птиці) – 79,7 млн. дол. США; продукція борошномельно-круп'яної промисловості (борошно пшеничне) – 50 млн. дол. США; овочі, рослини й коренеплоди (переважно овочі бобові сушені) – 35,9 млн. дол. США та інші [3]. Вищезазначений асортимент українського експорту агропродовольчої продукції до країн Азії пояснюється збільшенням споживання продуктів харчування населенням у результаті росту доходів.

Доступ українського експортера на ринку країн ЄС є досить ускладненим, частка експорту України становить лише 29,5 %. Першочерговими виступають проблеми, які гальмують експорт до ЄС: часткове відшкодування ПДВ, митні процедури, неефективне й нестабільне законодавство, ускладнені процедури дозволів, технічні бар'єри, стандартизації аграрної продукції, спеціальний тариф, квоти та обов'язки [11, с. 9-10]. В основному експорт Україною агропродовольчої продукції носить сировинний характер. Наявність невеликої частки готової продукції національного виробництва на міжнародних ринках свідчить про низьку конкурентоспроможність українських товарів, якість яких не відповідає ціні та міжнародним стандартам.

Однак, ЄС є стратегічним партнером для України. Останніми роками країни ЄС виступають лідерами в імпорті сільськогосподарських товарів. Частка імпорту в 2014 році у зовнішньоторговельному балансі України сільськогосподарською продукцією становила 42,9 %. В імпорті продукції переважають: продукти для приготування соусів, екстракти й концентрати з чаю, кави тощо – 289,7 млн. дол. США; зернові злаки – 251,3 млн. дол. США; м'ясо і субпродукти (сало, м'ясо птиці, свинина, субпродукти) – 161,8 млн. дол. США; залишки та відходи харчової промисловості (продукти, що використовуються для годівлі тварин) – 159,3 млн. дол. США; плоди, горіхи і цедра (абрикоси, вишні, персики, сливи, цитрусові, яблука, інші плоди свіжі) – 148,1 млн. дол. США; какао-боби, продукти з нього, шоколад (шоколад, какао-масло, какао-порошок) – 114,1 млн. дол. США; алкогольна продукція – 102,9 млн. дол. США; вироби із зерна й хлібних злаків – 91,7 млн. дол. США; та інші [10].

Агропромисловий комплекс України за рівнем розвитку значно відстає від передових країн світу і ЄС. Основні проблеми полягають у:

- 1) низькій конкурентоспроможності продукції та її невідповідності міжнародним стандартам якості й безпеки;
- 2) низькому рівні інвестицій і зростанні залежності від державного фінансування;
- 3) низькій економічній ефективності сільськогосподарського виробництва порівняно з іншими країнами, використанні застарілих технологій;
- 4) домінуванні в структурі експорту продукції з низьким рівнем переробки;
- 5) катастрофічному падінні родючості ґрунтів та зростанні їх ерозії [1, с. 44].

Державна підтримка, як правило, спрямовується на заходи, що мають важливе значення для розвитку сільського господарства і не можуть бути профінансовані за власний кошт аграрними підприємствами або за рахунок кредитів комерційних банків. Державна підтримка сільського господарства України охоплює бюджетне фінансування програм і заходів, які скеровуються на розвиток галузі, пільговий режим оподаткування, часткову компенсацію процентних ставок за користування кредитами комерційних банків, списання безнадійної заборгованості перед бюджетом [2].

Враховуючи євроінтеграційну направленість держави, Україна має на меті поліпшити результати зовнішньої торгівлі та вивести державу на новий етап розвитку. Після підписання Угоди про асоціацію з ЄС перед Україною відкриваються нові можливості поступового освоєння ринку країн ЄС вітчизняними компаніями, підвищення рівня якості, безпечності, екологічних характеристик української агропродовольчої продукції, покращення стану продовольчої безпеки держави. Тому для України постає пріоритетним завданням виробити дієвий механізм державної політики щодо підвищення ефективності використання наявного потенціалу аграрного сектору економіки, його адаптації до нових умов, у т.ч. з урахуванням можливих ризиків, які виникатимуть унаслідок лібералізації зовнішньоторговельних відносин з європейськими країнами.

Сьогодні існує чітка тенденція до лібералізації аграрної політики країн – основних постачальників сільськогосподарської сировини і харчової продукції на світовий ринок, проте обсяги державної підтримки аграрних товаровиробників у цих країнах залишаються істотними. Незначні розміри вітчизняного бюджету порівняно з європейськими країнами не дають змогу застосувати аграрну політику, аналогічну спільній європейській. Як показано в таблиці 2, ЄС має найбільший захист власних виробників сільськогосподарської продукції з-поміж найбільших виробників агропродукції, лібералізація цієї галузі є складним завданням для ЄС.

**Заходи державного регулювання та підтримки
сільського господарства в ЄС, США та Китаї**

Заходи підтримки	ЄС	США	Китай
Прямі платежі	+ Більше 35 % чистого доходу фермерів	+ 34,9 % чистого доходу фермерів	+
Субсидування експорту	+ Широкий спектр сільськогосподарської продукції: 90 % світових експортних субсидій	+ Обмежується молочною й птахівницькою продукцією	- Субсидування відсутнє
Захист від імпорту	+ Середній тариф 30 %: 142 «пікові тарифи»	+ Середній тариф 12 %: 24 «пікові тарифи»	+ Середній тариф 15,23 %
Підтримка екологічних програм	+	+	+
Пільгове кредитування	+	+	+
Пільгове оподаткування	+	+	+
Підтримка розвитку сільської інфраструктури	+	+	+
Цінове регулювання	+ 61 % від повних витрат на сільське господарство	+ 36 % від повних витрат на сільське господарство	+
Підтримка страхування	+	+	Немає даних

Джерело: [8, с. 16].

Угода про асоціацію передбачає зменшення або скасування ввізного мита на товари, що походять з іншої сторони. Основним інструментом обмежень у торгівлі сільськогосподарськими товарами є тарифні квоти, в рамках яких забезпечується безмитний доступ товарів на ринок країн ЄС. При цьому, регулювання Європейським Союзом торгівлі найбільш чутливими сільськогосподарськими товарами, щодо яких захист національних виробників від зростання імпорту вважається пріоритетним завданням при створенні зони вільної торгівлі, здійснюється за рахунок:

- їх виключення з тарифної пропозиції;
- відкладання зобов'язань щодо зниження тарифів до кінцевого строку перехідного періоду;
- встановлення тарифних квот;
- вжиття спеціальних захисних заходів [5].

Унаслідок зниження мит з боку ЄС можемо очікувати найбільше зростання українського експорту зернових, різних харчових продуктів, цукру і виробів з нього, кави й чаю, молока та яєць, олій і жирів. У свою чергу внаслідок зниження мит з боку України можемо очікувати найбільше зростання імпорту олій і жирів, м'ясної продукції, мінеральних та хімічних добрив, цукру й виробів з нього.

Зниження захисту з боку ЄС дасть змогу українському виробникові легше виходити на

європейський ринок, тоді як зниження захисту Україною, окрім посилення присутності європейського виробника на українському ринку, полегшить і здешевить вітчизняному виробникові доступ до імпортованої сировини та продуктів переробки. Україна отримає певні преференції, а саме: середньозважене ввізне мито ЄС скоротиться з 23,8 % до 0,3 %; буде запроваджено тарифні квоти з нульовою ставкою в межах квоти для експорту в ЄС продукції тваринництва, зернових культур; скасовано експортні субсидії на сільськогосподарські товари ЄС, що призначені для продажу в Україні; скасовано експортне мито. Дана Угода відкриває коридори безмитної торгівлі та зменшує ставки мита. Обсяг квот за середньозваженими цінами може становити майже \$ 1,5 за умови повного використання тарифних квот. До 2017 року при збільшенні квот ця цифра може зрости до \$ 1,8 млрд. (табл. 3).

Таблиця 3

**Вигоди від експорту в ЄС квотованої агропродовольчої продукції з України,
млн. доларів США**

Показники	2014 р.	2019 р.
Вартість експорту квотованих товарів до ЄС	1 547,8	1 828,1
Економія внаслідок скасування імпортного мита ЄС у межах квоти	250,0	280,0

Джерело: [3].

Досі, без преференцій і квот Україна експортувала до Європи продукції на \$ 5-7 млрд. Відтепер ЄС дозволяє Україні збільшити ці обсяги ще на \$ 1,5 млрд. По суті, додається ще третина обсягу експорту до того, що нині маємо. Крім того, економимо внаслідок несплати мит – ще \$ 250–280 млн. [3].

Висновки. Аналізуючи вищевикладене, можна зробити такі висновки:

1. Україна має потужний експортний потенціал, однак у міру низької державної підтримки не використовує його повноцінно. Для нарощування його обсягів необхідно провести системні реформи, які б забезпечили технологічне переоснащення галузі з метою закріплення своїх позицій на внутрішньому й зовнішньому ринках. Для цього потрібно створити умови для залучення інвестицій, розробці цілеспрямованої та послідовної державної політики для підтримки дрібних і середніх товаровиробників.

2. У контексті підписання Угоди про асоціацію з ЄС для повноцінного виходу українських виробників сільськогосподарської продукції на ринок європейських країн необхідно врахувати рівень підтримки ЄС, дослідити пріоритетні напрямки і перспективи подальшого вдосконалення важелів регулювання національного ринкового механізму. Основні засади державної політики країни повинні бути направлені на поступове підвищення частки переробки сільськогосподарської сировини з подальшим збільшенням експорту продукції з високою доданою вартістю.

3. Україна, на відміну від ЄС, не має чіткої, адекватної сучасним викликам і загрозам агропромислової політики. В перспективі це негативно вплине на конкурентні позиції українського аграрного сектору в світі й посилюватиме вразливість АПК до зовнішніх та внутрішніх впливів. У той же час Україна повинна враховувати зростання ризиків зниження конкурентоспроможності українського АПК у результаті лібералізації взаємовідносин з ЄС через зростання ефективності аграрного сектору ЄС.

4. Необхідно гармонізувати українське законодавство з європейськими нормами, провести сертифікацію підприємств аграрної галузі, що дасть змогу адаптувати вітчизняного виробника до міжнародних стандартів та отримати доступ до ринків країн ЄС.

5. Угода про асоціацію з ЄС надасть прямий доступ експортерам до найбільшого єдиного ринку в світі, який матиме спільні кордони, спільні правила торгівлі, сертифікати і стандарти, спільні регулюючі установи. Це ринок, в якому відсутні внутрішні бар'єри, тому товар, який відповідає загальним стандартам ЄС, може продаватись у будь-якій з 28 країн ЄС.

6. Дана угода відкриває нові можливості для вітчизняного товаровиробника, однак зважена державна політика повинна врахувати можливі проблеми та негативні наслідки для економіки

країни, зокрема, збільшення конкуренції між українськими підприємствами та підприємствами членів ЄС на єдиному ринку Євросоюзу; необхідність залучення вітчизняними товаровиробниками додаткових ресурсів для здійснення диверсифікації експорту в країни ЄС, а також підвищення якості й безпеки продукції; виникнення додаткових труднощів з виконанням технічних стандартів ЄС.

Список використаної літератури

1. Жемойда О.В. Державне управління у сфері сільського господарства : навч. посіб. / О.В. Жемойда; Національна академія державного управління при Президентові України. – К.: НАДУ, 2013. – 56 с.
2. Майстро С.В. Напрями державної підтримки аграрного сектора та її вплив на конкурентоспроможність продукції на світовому ринку [Електронний ресурс]: / С.В. Майстро. – Режим доступу: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej2/txts/galuz/05msvpsr.pdf>
3. Міністерство аграрної політики та продовольства України. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua>
4. Місюк М.В. Ринок продукції скотарства : монографія / М.В. Місюк. – К.: ННЦ ІАЕ, 2012. – 330 с.
5. Можливості і застереження щодо наслідків уведення в дію положень Угоди про асоціацію між ЄС та Україною : наук. доп. / за ред. акад. НАН України В.М. Гейця, чл.-кор. НААНУ Т.О. Осташко, д-ра екон. наук В.О. Точиліна; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув.» – К., 2013. – 98 с.
6. Прокопенко К.О. Розвиток аграрного ринку України в умовах дії інноваційних чинників / К.О. Прокопенко, О.В. Шубравська // Економіка і прогнозування. – 2011. – № 2. – С. 118–129.
7. Пугачов М.І. Перспективи розвитку вітчизняного аграрного сектора в зв'язку із підписанням Україною економічної частини Угоди про асоціацію з Європейським Союзом / [Пугачов М.І., Лупенко Ю.О., Власов В.І., Духницький Б.В., Кривенко Н.В. та ін.]; за ред. Ю.О. Лупенка, М.І. Пугачова. – К.: ННЦ ІАЕ, 2014. – 44 с.
8. Ус І.В. Спільна аграрна політика Європейського Союзу: можливості та виклики для України: аналітична доповідь / І.В. Ус; Національний інститут стратегічних досліджень. – К.: НІСД, 2011. – 19 с.
9. Monitoring Agri-trade Policy. Agricultural trade in 2013: EU gains in commodity exports. [Electronic Resource] – Mode of access: http://www.ec.europa.eu/agriculture/trade-analysis/map/2014-1_en.pdf
10. The World Trade Organization (WTO), n.d. Trade Profiles. Ukraine. [Electronic Resource] – Mode of access: <http://www.stat.wto.org/TariffProfile/WSDBTariffPFView.aspx?Language=E&Country=UA> [Accessed March 5, 2014]
11. Uliana Rusetska. How Could Agricultural Trade Between Ukraine And The EU Benefit From Institutional Harmonization [Electronic Resource] – Mode of access: http://www.stud.epsilon.slu.se/7000/1/Rusetska_U_140710.pdf

*Nesterenko O.D., Postgraduate
of World Economy and International Economic Integration Department,
Ukrainian State University of Finance and International Trade*

THE ANALYSIS OF THE FOREIGN TRADE OF UKRAINE BY THE AGRICULTURAL PRODUCTION IN THE CONTEXT OF EUROINTEGRATION

Abstract. *Ukraine is a powerful agrarian country, but in the presence of a sufficiently high agricultural potential it doesn't use it effectively. This is due to the lack of effective state support*

and low quality of products that do not meet international standards. Taking into consideration the European integration of the state Ukraine aims to improve the results of foreign trade and to bring the country to a new stage of development. An important issue for the country is the issue of strengthening competitiveness, diversification of prices, protecting domestic industries and strengthening of its position in the global market. The article investigates the trends of Ukrainian agricultural market in the context of the Association Agreement with the EU. It is analysed the advantages and disadvantages of receiving preferences for foreign trade with the EU in creation of a free trade area.

Keywords: state regulation, agricultural market, duty, EU, export, import.

References

1. Zhemoida O.V. Derzhavne upravlinnia u sferi silskoho hospodarstva : navch. posib. / O.V. Zhemoida; Natsionalna akademiya derzhavnoho upravlinnya pry Prezydentovi Ukrayiny. – K.: NADU, 2013. – 56 s.
2. Maistro S.V. Napriamy derzhavnoi pidtrymky ahrarnoho sektora ta yii vplyv na konkurentospromozhnist produktsii na svitovomu rynku [Elektronnyi resurs]: / S.V. Maistro. – Rezhym dostupu: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej2/txts/galuz/05msvpsr.pdf>
3. Ministerstvo ahrarnoi polityky ta prodovolstva Ukrainy. – Rezhym dostupu: <http://minagro.gov.ua>
4. Misiuk M.V. Rynok produktsii skotarstva: monohrafiia / M.V. Misiuk. – K.: NNTs IAE, 2012. – 330 s.
5. Mozhlyvosti i zasterezhennia shchodo naslidkiv uvedennia v diu polozhen Uhody pro asotsiatsiiu mizh YeS ta Ukrainoiu : nauk. dop. / za red. akad. NAN Ukrainy V.M. Heitsia, chl.-kor. NAANU T.O. Ostashko, d-ra ekon. nauk V.O. Tochylyna; NAN Ukrainy, DU «In-t ekon. ta prohnozuv.» – K., 2013. – 98 s.
6. Prokopenko K.O. Rozvytok ahrarnoho rynku Ukrainy v umovakh dii innovatsiinykh chynnykiv / K.O. Prokopenko, O.V. Shubravska // Ekonomika i prohnozuvannia. – 2011. – № 2. – S. 118–129.
7. Pugachov M.I. Perspektyvy rozvytku vitchyznianoho ahrarnoho sektora v zviazku iz pidpysanniam Ukrainoiu ekonomichnoi chastyny uhody po asotsiatsiiu z Yevropeiskym Soiuzom / [Pugachov M.I., Lupenko Yu.O., Vlasov V.I., Dukhnytskyi B.V., Kryvenko N.V. ta in.]; za red. Yu.O. Lupenka, M.I. Puhachova. – K.: NNTs IAE, 2014. – 44 s.
8. Us I.V. Spilna ahrarna polityka Yevropeiskoho Soiuzu: mozhlyvosti ta vyklyky dlia Ukrainy: analitychna dopovid / I.V. Us; Natsionalnyy instytut stratehichnykh doslidzhen. – K.: NISD, 2011. – 19 s.
9. Monitoring Agri-trade Policy. Agricultural trade in 2013: EU gains in commodity exports. [Electronic Resource] – Mode of access: http://www.ec.europa.eu/agriculture/trade-analysis/map/2014-1_en.pdf
10. The World Trade Organization (WTO), n.d. Trade Profiles. Ukraine. [Electronic Resource] – Mode of access: <http://www.stat.wto.org/TariffProfile/WSDBTariffPFView.aspx?Language=E&Country=UA> [Accessed March 5, 2014]
11. Uliana Rusetska. How Could Agricultural Trade Between Ukraine And The EU Benefit From Institutional Harmonization [Electronic Resource] – Mode of access: http://www.stud.epsilon.slu.se/7000/1/Rusetska_U_140710.pdf

Нестеренко О.Д., аспирантка

*кафедры мирового хозяйства и международной экономической интеграции
Украинского государственного университета финансов и международной торговли*

АНАЛИЗ ВНЕШНЕТОРГОВОЙ ПОЛИТИКИ УКРАИНЫ АГРОПРОДОВОЛЬСТВЕННОЙ ПРОДУКЦИЕЙ В КОНТЕКСТЕ ЕВРОИНТЕГРАЦИИ

Аннотация. Украина является мощным аграрным государством, однако при наличии достаточно высокого аграрного потенциала не использует его эффективно. Это объясняется

отсутствием эффективной государственной поддержки и низким качеством товаров, не соответствующих международным стандартам. Учитывая евроинтеграционную направленность государства, Украина имеет целью улучшить результаты внешней торговли и вывести государство на новый этап развития. Важными вопросами для Украины остаются вопросы усиления конкурентоспособности, диверсификации цен, защиты отечественного товаропроизводителя и укрепления своих позиций на мировом рынке. В статье исследованы тенденции развития украинского аграрного рынка в контексте подписания Соглашения об ассоциации с ЕС. Проанализированы преимущества и недостатки получения Украиной преференций на ведение внешней торговли с ЕС при создании зоны свободной торговли.

Ключевые слова: государственное регулирование, аграрный рынок, пошлина, ЕС, экспорт, импорт.